

Lovforslag nr. L 51. Fremsat den 3. april 1998 af Thorkild B. Fransgaard (FP), Kim Behnke (FP),
Tom Behnke (FP) og Kirsten Jacobsen (FP)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om planlægning

(Sikring af ret til helårsbeboelse i sommerhuse)

§ 1

I lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 563 af 30. juni 1997, foretages følgende ændringer:

1) §§ 40 og 41 ophæves.

2) I § 64, stk. 1, nr. 2, ændres »§ 39 og § 40, stk. 1« til: »og § 39«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget er en genfremsættelse af lovforslag nr. L 187 fra folketingsåret 1997-98 (1. samling), se Folketingstidende 1997-98 (1. samling), tillæg A s. 3612 og 3615. Lovforslaget har tidligere været fremsat som lovforslag nr. L 256 i folketingsåret 1993-94, se Folketingstidende 1993-94, FF sp. 10386 og 11458 og tillæg A sp. 8783.

Gældende lovgivning

Lov om sommerhuse og camping m.v. blev gennemført i forbindelse med Danmarks indtræden i EF. Lovens hovedformål er at regulere naturressourcerne i Danmark ved at kontrollere efterspørgslen af jord til fritidsformål. De grundlæggende regler findes stadig i sommerhusloven, mens reglerne om anvendelse af ejendommene i sommerhusområder som et planlægningsanliggende nu udgør en del af planloven.

Forbudet mod helårsbeboelse i sommerhuse kom ind i sommerhusloven i forbindelse med lov nr. 288 den 26. juni 1975, der trådte i kraft den 1. februar 1977.

Den seneste ændring i bestemmelserne vedrørende forbud mod helårsbeboelse i sommerhuse blev foretaget ved lov nr. 388 af 6. juni 1991 om planlægning. Ved denne ændring opnåede pensionister efter otte års ejerskab en personlig ret til at bo i deres sommerhus hele året (ved en pensionist forstås en person på 67 år og derover, en efterlønsmodtager eller en førtidspensionist i henhold til lov om social bistand). En pensionists ægtefælle eller samlever kan sammen med pensionisten benytte boligen til helårsbeboelse. Efter pensionistens død kan ægtefællen eller samleveren fortsætte med at benytte boligen til helårsbeboelse. Ved fraflytning bortfalder denne ret.

Miljøankenævnet statuerede i 1987, at anvendelse af sommerhus (samt enhver bebyggelse, der er bestemt til beboelsesformål, eller som naturligt opføres i tilknytning hertil, f.eks. også gæstehus, anneks, garage eller campingvogn, der er opstillet på ejendommen) i 100 dage sammenlagt i vinterhalvåret krævede tilladelse.

Kommunalbestyrelserne kan i særlige tilfælde dispensere fra forbudet om helårsbeboelse. Imidlertid har praksis hidtil været ret restriktiv. I overensstemmelse med praksis i sommerhusloven gælder det, at dispensation til helårsbeboelse er personlige.

Efter praksis er der givet tilladelse til ejere og forpagtere af dagligvarebutikker og af de i sommerhuslovens § 1, stk. 4, nævnte virksomheder (virksomheder, der er omfattet af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. eller virksomhed med uddannelsesmæssigt og kulturelt eller forskningsmæssigt formål), til personer, der i forbindelse med ejendommens erhvervelse fejlagtigt af kommunen har fået oplyst, at denne lovligt kunne benyttes til helårsbeboelse, og ved alvorlig sygdom og invaliditet, hvor en rimelig tilværelse kun har kunnet opnås i sommerhuset. Helbredsmæssige årsager i øvrigt har normalt ikke bevirket, at der er givet dispensation.

Forvaltningen af loven

I mange sommerhuskommuner har det i mange år været almindeligt, at et vist antal sommerhuse benyttes til helårsbeboelse. I nogle kommuner er op til 20 procent af sommerhusene ulovligt beboet, og mange har været det i mange år.

Trods regeringens hidtidige bestræbelser på at bremse tusinder af danskeres ulovlige indflytning i sommerhuse vokser antallet af nye helårsbeboere i sommerhusområderne. I Nordsjælland er hvert femte af områdets knap 30.000 sommerhuse beboet hele året, jf. Ritzaus Bureau den 19. januar 1998. Tallene er indhentet fra Hovedstadsregionens Statistikkontor. I 1991 var kun 9 pct. af sommerhusene beboet året rundt. Tilsvarende udvikling opleves andre steder i landet.

Af Danmarks samlede antal sommerhuse på cirka 210.000 skønnede miljø- og energiministeren i januar 1996, at antallet af ulovlige helårsbeboelser udgjorde omkring 20.000, jf. Folketingstidende 1995-96, FF s. 3136.

I dag er det således lovligt at tilmelde sig folkeregistret på en sommerhusadresse og derefter modtage

de samme offentlige ydelser, som tildeles personer, der bor i helårsboliger. De kommunale myndigheder har indirekte accepteret, at mange sommerhuse benyttes som helårsbeboelse ved at godkende tilmeldinger til folkeregistret og modtage skatter og afgifter fra adresser, der ikke har tilladelse til helårsbeboelse. De kommunale myndigheder har yderligere indirekte accepteret, at sommerhuse benyttes som helårsbeboelse, ved at yde boligsikring og brændselstilskud samt ved at henvise boligsøgende til adresser, der ikke har tilladelse til helårsbeboelse.

Kommunernes brug af sommerhuse til henvisning for boligløse medfører den paradoksale situation, at kommunerne skal opfordre sommerhusejere, der benytter deres sommerhuse til helårsbeboelse, til at fraflytte i vinterhalvåret samtidig med, at de kan anmode om at leje samme sommerhus i vinterhalvåret til at genhuse boligløse.

Den 8. marts 1994 udsendte Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, Miljøministeriet og Socialministeriet en cirkulæreskrivelse til kommunerne, politiet og anklagemyndigheden om håndhævelse af forbudet mod helårsbeboelse i sommerhuse. Ifølge cirkulæreskrivelsen skulle kontrollen med, om sommerhuse bebos helårligt, skærpes. For at efterkomme opfordringen om at skærpe kontrollen vil det være nødvendigt for kommunerne at inddrage politiet i et omfattende overvågnings- og kontrolarbejde. Flere medier betegnede cirkulæreskrivelsen som en opfordring til regulært dyneløfteri. Mange borgmestre, herunder også socialdemokratiske borgmestre, tilkendegav, at de ikke ønskede at skærpe kontrollen med ulovlige vinterbeboere. Senere har justitsministeren tilkendegivet, at han ikke ønsker at drive klapjagt på sommerhusejerne.

Baggrunden for lovforslaget

Forslagsstillerne ønsker med lovforslaget at ophæve de bestemmelser i planloven, der begrænser retten til helårsbeboelse af sommerhuse. Forslagsstillerne mener, at det er nødvendigt at gøre den praksis, der allerede i dag udøves i mange kommuner om at acceptere helårsbeboelse i sommerhuse, lovlig.

Forslagsstillerne ønsker endvidere at sikre, at lovhjemmelen, der i dag benyttes til at hindre, at bl.a. sva-gene personer kan udnytte deres retmæssigt erhvervede ejendom, afskaffes.

Forslagsstillerne opfatter den liberalisering af bestemmelserne vedrørende forbud mod helårsbeboelse i sommerhuse, der fandt sted ved ændringen af planloven ved lov nr. 388 af 6. juni 1991, som et skridt i

den rigtige retning. Forslagsstillerne mener, at liberaliseringen taler for, at adgangen til helårsbeboelse udvides. Selv om bestemmelserne i planloven vedrørende helårsbeboelse i sommerhuse er mere acceptable, end de var før ændringerne i 1991, er bestemmelserne stadig urimelige. Således finder der i dag en grov diskriminering sted af alle personer, der ikke opfylder de i § 41 fastsatte alders- og pensionskriterier for helårsbeboelse af sommerhus. Det er ikke rimeligt, at alders- og pensionsforhold skal være afgørende for, hvordan og hvor meget man kan udnytte retmæssigt erhvervet ejendom.

Det er af flere blevet påpeget, at reglerne om helårsbeboelse er blevet indført, fordi sommerhuskommunerne ikke skulle belastes med skoler, veje, kloakering og anden infrastruktur, og for at undgå, at sommerhusområderne skulle udvikle sig til slum og i øvrigt for at få skabt klarhed om, hvilken kommune der var beskatningskommune. Mange af disse problemer har løst sig selv, da det er upraktisk for børnefamilier at bo langt fra børneinstitutionerne.

Overvågning af og kontrol med landets borgere på dette område hører efter forslagsstillerne opfattelse ikke hjemme i Danmark. Metoden til at undgå, at der iværksættes overvågning og kontrol, er efter forslagsstillerne opfattelse ikke, at der udøves en moderat forvaltning. Metoden er derimod, at lovgrundlaget for at iværksætte overvågning og kontrol ophæves. Forslagsstillerne mener, at erfaringerne med cirkulæreskrivelsen af den 8. marts 1994 fra Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, Miljøministeriet og Socialministeriet til kommunerne, politiet og anklagemyndigheden om håndhævelse af forbudet mod helårsbeboelse i sommerhuse understreger nødvendigheden af at ophæve bestemmelserne i planloven om helårsbeboelse i sommerhuse.

Forslagsstillerne ønsker endvidere med lovforslaget at påpege, at de eksisterende bestemmelser i planloven vedrørende helårsbeboelse i sommerhuse er umoralske. Sommerhusejere betaler ligesom andre grundejere skat og bidrager således til, at der kan opbygges en brugbar infrastruktur.

Forslagsstillerne frygter, at bestemmelserne om helårsbeboelse i sommerhuse i planloven vil medvirke til en yderligere undergravning og modificering af den private ejendomsret. Hvis man retmæssigt har købt og betalt en ejendom og i øvrigt betaler de tilknyttede ejendomsskatter, bør det være fuldt lovligt at benytte ejendommen efter eget ønske, så længe det ikke medfører gener for andre.

Forslagsstillerne vil påpege, at planlovens bestem-

melser om helårsbeboelse i sommerhuse indskrænker almindelige lønmodtageres mulighed for at holde ferie, når det passer dem. I de senere år er der sket en større spredning af ferierne, således at ferierne i større grad afvikles uden for den traditionelle feriesæson. Denne udvikling gælder både for danskeres og udenlandske turisternes afholdelse af ferie. Derfor har planlovens bestemmelser om helårsbeboelse i sommerhuse negative økonomiske konsekvenser for sommerhusudlejere og tilknyttede erhverv som f.eks. dagligvarebutikker, restaurations- og hotelvirksomhed m.v. og kulturvirksomheder. Dette er specielt uheldigt i en periode, hvor Danmark oplever en stigende turisttilstrømning.

Problemerne omkring helårsbeboelse i sommerhuse er efterhånden vokset til en anelig dimension. Nyhedsbureauet Ritzau beretter den 19. januar 1998 om, at tilflytningen til sommerhuse i Nordsjælland er massiv – ca. 500 familier om året, hvilket langt overstiger antallet af tilflyttere til nye parcelhuse. 20 pct. af befolkningen i Bramsnæs Kommune har ligeledes helårsadresse i deres sommerhuse, jf. Berlingske Tiden den 27. januar 1998. Flere borgmestre ser igennem fingrene med udviklingen og mener, at sommerhuslovens bestemmelser bør ophæves. Loven kræver store ressourcer at håndhæve. I princippet bør loven naturligvis altid overholdes. Forslagsstillerne gør opmærksom på den store modstand mod loven, og at den er umulig at praktisere. Desuden mener forslagsstillerne, at der er noget principelt forkert i loven, at der er tale om frarøvelse af grundlæggende rettigheder, og at håndhævelse af loven vil medføre myndighedernes dyneløfteri. Det ønsker forslagsstillerne ikke. Miljø- og energiministerens melding om en stramning af sommerhuslovgivningen er derfor en meget dårlig idé.

Forslagsstillerne mener, at denne udvikling vidner

om, at loven ikke lader sig administrere, og at der er brug for større fleksibilitet inden for området. Først og fremmest mener forslagsstillerne dog, at det er krænkende for den enkelte borger, at denne fratages retten til at råde over egne besiddelser og bebo eget sommerhus efter ønske og behov.

Forslagsstillerne ønsker at give borgerne rettigheden over egen bolig. Borgere, der betaler afdrag, skatter, afgifter, renovation m.m., bør også have fuld råderet og ikke blot 30 uger om året – alt andet strider imod grundlovens § 73 om »ejendomsrettens ukrænkelighed«.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte punkter

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at §§ 40 og 41 vedrørende helårsbeboelse af sommerhuse ophæves. Efter § 40 må en bolig i et sommerhusområde bortset fra kortvarige ferieophold m.v. ikke anvendes til overnatning i perioden fra 1. oktober til 31. marts. I § 41 gives en pensionist, der har ejet et sommerhus i 8 år, en personlig ret til at benytte sommerhuset til helårsbeboelse.

Til nr. 2

Som konsekvens af, at § 40 foreslås ophævet, foreslås også bestemmelsen om straf for at overtræde § 40 ophævet.

Til § 2

Det er forslagsstillerens ønske, at reglerne om forbud mod helårsbeboelse af sommerhuse ophæves hurtigst muligt, hvorfor loven foreslås at træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Skriftlig fremsættelse

Thorkild B. Frandsgaard (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Sikring af ret til helårsbeboelse i sommerhuse).

(Lovforslag nr. L 51).

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale det til Tingets hurtige og velvillige behandling.